

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО
науково-методичною комісією
факультету економіки та
управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол № 7 від 11.01.2022 р.

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Силабус навчальної дисципліни ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування

Розробник: Грудзевич Ю. І. , доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Облік і оподаткування

Анна САФАРОВА

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
протокол № 7 від 10 січня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Ірина САДОВСЬКА

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування Спеціальність: 071 Облік і оподаткування Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування Освітній рівень: Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання – <u>1-ий</u>
		Семестр – <u>2-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>30</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>30</u> год.
		Самостійна робота <u>52</u> год.
Мова навчання	Консультації <u>8</u> год.	
	Форма контролю: <u>екзамен</u>	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – [Грудзевич Юлія Ігорівна](#)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування

Контактна інформація: +38-066-700-86-05, Hrudzevich.Julia@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус навчальної дисципліни Теорія і практика оподаткування суб'єктів економічної діяльності складений відповідно до навчального плану підготовки бакалавра на базі молодшого спеціаліста спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньо-професійної програми Облік і оподаткування.

Вивчення вказаної дисципліни здійснюється з метою отримання майбутніми фахівцями комплексних знань та практичних навиків у сфері побудови податкової системи держави, отримання інформації щодо існуючих систем оподаткування суб'єктів економічної діяльності, навиків адміністрування податків, формування податкової звітності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни Теорія і практика оподаткування суб'єктів економічної діяльності систематизація знань у сфері розуміння студентами-бакалаврами сутності податкового устрою держави, основних елементів системи оподаткування, адміністрування податків, формування бази оподаткування, ставок та

термінів сплати податків.

2. Пререквізити. Постреквізити.

2.1. Пререквізити. Передумовами вивчення даної дисципліни є прослухані курси освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, як Вступ до спеціальності "Облік і оподаткування", Фінансовий облік 1, Аудит, Аналіз господарської діяльності, а також Фінансовий облік 1, Управлінський облік, Фінансовий аналіз, Облік податку на додану вартість, які викладатимуться паралельно із даним курсом.

2.2. Постреквізити. Вивчення даної дисципліни сприятиме кращому засвоєнню таких дисциплін як Податкова звітність, Звітність підприємств, Нормативне забезпечення обліку і оподаткування .

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни Теорія і практика оподаткування суб'єктів економічної діяльності є формування у здобувачів освіти теоретико-правових основ та практичних навичок з опрацювання та аналізу облікової та іншої економічної інформації, що стосується оподаткування суб'єктів економічної діяльності.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни Теорія і практика оподаткування суб'єктів економічної діяльності є:

- детальне вивчення податкового законодавства;
- формування навиків у сфері, адміністрування податків, визначення об'єктів оподаткування, ставок, термінів, формування звітності;
- визначення оптимальної системи оподаткування;

4. Результати навчання (компетентності).

При вивченні дисципліни Теорія і практика оподаткування суб'єктів економічної діяльності відповідно до освітньої програми здобувач освіти набуває таких компетентностей.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (**Теми 1- 10**).
- ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (**Теми 3-10**)
- ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. (**Теми 1-10**)

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):.

- СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. (**Теми 3-4, 6-9**).
- СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання (**Теми 1-10**).
- СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (**Теми 3-10**).

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
- ПРН03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

6. Освітня карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Рекомендовані джерела	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінювання роботи, бали
	ЗК	СК	ПРН					
Змістовий модуль 1. Побудова податкової системи. Системи оподаткування суб'єктів економічної діяльності.								
Тема 1. Побудова податкової системи.	ЗК01 ЗК13	СК04 СК08	ПР02 ПР03	[1–4, 6, 12]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Усне опитування, навчальна дискусія	2
					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					0	Консультація	х	–
Тема 2. Загальна та спрощена системи оподаткування суб'єктів економіки.	ЗК01 ЗК13	СК04 СК08	ПР02 ПР03	[3, 4, 6]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Навчальна дискусія, опитування.	2
					6	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					2	Консультація	х	–
Тема 3. Податок на додану вартість.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК03 СК04 СК08	ПР02 ПР03	[3, 4, 6, 15–17]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					6	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності.	4
					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					2	Консультація	х	–
Тема 4. Податок на прибуток.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК03 СК04 СК08	ПР02 ПР03	[1–3, 13, 14]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності	2
					10	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					0	Консультація	х	–
Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК04 СК08	ПР02 ПР03		4	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності	2
					8	Самостійна	Самостійна робота з	

						робота	навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	
					0	Консультація		
Поточний контроль змістового модуля 1					Практичні заняття			12
					Самостійна робота			8
Модульний контроль					Модульна контрольна робота			30
Змістовий модуль 2. Адміністрування податків і зборів.								
Тема 6. Акцизний податок.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК03 СК04 СК08	ПР02 ПР03	[1-8, 10, 13 – 18]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності.	2
					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					0	Консультація	х	–
Тема 7. Єдиний податок.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК03 СК04 СК08	ПР02 ПР03	[1 – 3, 9, 11, 18]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності.	2
					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					2	Консультація	х	–
Тема 8. Плата за землю.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК03 СК04 СК08	ПР02 ПР03	[1–18]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності.	2
					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: виконання завдань	2
					0	Консультація	х	–
Тема 9. Податок на нерухомість.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК03 СК04 СК08	ПР02 ПР03		2	Лекція	Лекція-презентація	
					2	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності.	2

					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					2	Консультація		
Тема 10. Інші податки та збори.	ЗК01 ЗК02 ЗК13	СК04 СК08	ПР02 ПР03		2	Лекція	Лекція-презентація	
					4	Практичне заняття	Усне опитування, дебати, розв'язок практичних завдань. розрахунки, заповнення звітності.	2
					4	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ) та нормативними актами.	2
					0	Консультація		
Поточний контроль змістового модуля 2					Практичні заняття			10
					Самостійна робота			10
Модульний контроль					Модульна контрольна робота			30
Загальна кількість балів								100

6. Завдання для самостійного опрацювання. Самостійна робота з навчальної дисципліни передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) навчальної дисципліни; підготовку до усіх видів контролю.

Самостійна робота здобувача оцінюється в межах 0-18 балів за один або декілька видів робіт:

1. Індивідуальна робота студента, що передбачає проведення аналітичного (критичного) огляду наукових публікацій за заданою тематикою.

2. Підготовка презентації за заданою тематикою.

Аналітичний огляд повинен включати стисле викладення змісту та ключових аспектів не менше ніж трьох наукових публікацій, що висвітлюють питання, які розглядаються в обраній для дослідження темі, висвітлити проблемні аспекти, що потребують вдосконалення, зробити висновки та запропонувати власне вирішення проблемного питання.

Для дослідження пропонується обрати будь-яке питання з тем 1-6 або із запропонованої тематики для самостійних робіт.

За будь-якою темою курсу здобувач може підготувати презентацію у редакторі PowerPoint. Презентація повинна містити ключові аспекти теми, що вивчається, бути максимально насиченою схемами, таблицями. Теоретичний матеріал має бути підкріплений практичними прикладами.

За рішенням кафедри, здобувачам, які брали участь у здобувацьких олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах, здійснили публікації наукових статей, тез доповіді на конференції за результатами поточного контролю додатково нараховується 0-10 балів.

Тематика наукового дослідження

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретико-правові основи бюджетного відшкодування податку на додану вартість.	8
2	Тема 2. Оптимізація податкового навантаження платників податків.	8
3	Тема 3. Теоретико-правові основи відстрочення та розстрочення сплати податків.	8
4	Тема 4. Перспективи удосконалення загальної системи оподаткування суб'єктів економічної діяльності.	8
5	Тема 5. Перспективи удосконалення загальної системи оподаткування суб'єктів економічної діяльності	10
6	Тема 6. Роль та місце податкового агента у податковій системі держави.	10
Усього годин		52

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами курсу й регламентуються методичними рекомендаціями до виконання самостійної роботи, розміщені за посиланням: <https://bit.ly/3InyQN9>

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 за погодженням із керівником курсу.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<https://bit.ly/3rCQHc9>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, що розміщений на сайті університету за посиланням: <https://bit.ly/3GPWwtf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Будь-які перескладання відбуваються лише з дозволу деканату.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та залікової оцінки (максимум 60 балів).

Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань. Підсумкове опитування при проведенні іспиту оцінюється в 60 балів.

Студенту пропонується дати відповідь на 2 питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, розв'язати задачу, яка оцінюється в 30 балів.

Варто зазначити, що за умови дистанційного проходження курсу іспит може складатись он-лайн у вигляді тестів у системі Office 365.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг (згідно робочої програми навчальної дисципліни) студент складає іспит у формі письмового опитування. При цьому на іспит виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Питання для підсумкового контролю

1. Податкова система держави та принципи її побудови.
2. Сутнісна характеристика податків та їх основні елементи
3. Суть фіскальної функції податків
4. Класифікація податків
5. Сутнісні характеристики загальної системи оподаткування.
6. Характеристика спрощеної системи оподаткування.
7. Умови та основні зміни системи оподаткування суб'єктів економічної діяльності.
8. Економічна суть податку на додану вартість.
9. Умови набуття та відміни статусу платника податку на додану вартість.
10. База оподаткування, ставки, порядок обчислення, строки та порядок сплати податку на додану вартість.
11. Податкова декларація з податку на додану вартість.
12. Економічна суть податку на прибуток.
13. База оподаткування, ставки, порядок обчислення, строки та порядок сплати податку на прибуток.
14. Податкова декларація з податку на прибуток.
15. Економічна суть податку на доходи фізичних осіб та військового збору.
16. Податкові агенти та їх обов'язки.
17. База оподаткування, ставки, порядок обчислення, строки та порядок сплати податку на доходи фізичних осіб та військового збору.
18. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір у діяльності фізичних осіб-підприємців, які обрали загальну систему оподаткування.
19. Економічна суть податку на прибуток.
20. Підакцизні товари та ставки, порядок обчислення, терміни сплати акцизного податку.
21. Податкова звітність з акцизного податку.
22. Економічна суть єдиного податку.
23. Особливості адміністрування єдиного податку для підприємств та фізичних осіб-підприємців.
24. Податкова звітність з єдиного податку.
25. Об'єкт та база оподаткування плати за землю.
26. Ставки та терміни сплати.
27. Податкова звітність із плати за землю.
28. Економічна суть податку на нерухомість.

29. Особливості адміністрування податку на нерухомість для фізичних та юридичних осіб.
30. База оподаткування, ставки, терміни сплати та формування звітності із податку на нерухомість.
31. Місцеві податки та збори.
32. Рентні платежі.
33. Екологічний податок.
34. Структура податкового кодексу та підзаконних актів.
35. Електронний кабінет платника податків та доступ до реєстрів.
36. Облікові дані платника податків, контроль стану розрахунків з бюджетом у електронному кабінеті платника податків.
37. Суть регулюючої функції податків.
38. Суть соціальної функції податків.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996–XIV (зі змінами та доповненнями). URL: www.zakon.rada.gov.ua
2. Податковий кодекс України : від 01 серп. 2021 р. (зі змінами та доповненнями). URL: www.zakon.rada.gov.ua
3. Податкова діяльність держави в умовах становлення інформаційної постіндустріальної економіки : монографія / Н. П. Мацелюх [та ін.]. Ірпінь, 2018. 362 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 107).
4. Матюха М. М. Облік і звітність в оподаткуванні : опорний конспект лекцій. Київ : Персонал, 2018. 220 с.
5. Guiding principles of good tax policy: A framework for evaluating tax proposals. URL: <https://bit.ly/3tWrb4q>
6. Beer S., de Mooij R., Liu L. International Corporate Tax Avoidance: A Review of the Channels, Magnitudes, and Blind Spots. Working Paper. 2018. 18/168. P. 9.

Додаткова

7. Господарський кодекс України : від 15 лип. 2021 р. (зі змінами та доповненнями). URL: www.zakon.rada.gov.ua
8. Кірдіна О. Г., Фролова А. В. Оптимізація податкового навантаження на макро- та мікрорівні. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 64. С. 35–41.
9. Романченко Ю. О., Єрмолаєва М. В. Етичні аспекти професійної діяльності бухгалтера. Економічний форум. 2019. № 4. С. 237–241.
10. The optimization of the tax system, as one of the determining factors of production growth / A. Leontyev, N. Plaskova, N. Prodanova, A. Oteshova, E. Prokofieva. Journal of security and sustainability. 2020. Vol. 9. P 109–117. URL: <https://bit.ly/3zvu9gb>

11. Development of accounting and taxation of smes as a factor of macroeconomic stability of the country in the context of global challenges: a case study of Ukraine / V. Chudovets, O. Stashchuk, O. Havryliuk, I. Brodska, I. Tkachuk, Y. Grudzevych. Ad Alta: journal of interdisciplinary research. 2021. Vol. 11, Issue 1, Special issue XVIII. P. 11–16. URL: <https://bit.ly/3wlgjep>

Інтернет-ресурси

12. <https://dtk.com.ua/>
13. <https://7eminar.ua/>
14. <https://www.ifac.org>
15. <http://www.apob.org.ua/>